คณะบริหารธุรกิจ
FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

มุมมอง 6 มิติตามแนวคิด CAMELS Analysis สำหรับการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์

6-Dimensional Perspective based on CAMELS Analysis For Savings Cooperative Management

รุ่งฤดี รัตนวิไล
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
18/18 กม.18 ถนนเทพรัตน ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
Rungrudee Rattanawilai
Faculty of Business Administration Huachiew Chalermprakiet University
18/18 Debaratna Road (KM. 18), Bang Chalong, Bang Phli, Samut Prakan, 10540
E-mail : rungrudee.2510@gmail.com

บทคัดย่อ

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งจัดตั้งขึ้นโดยไม่มุ่งหวังผลกำไรแต่มุ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีขึ้น บริหารจัดการโดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ผู้ได้รับเลือกตั้งให้เป็นตัวแทนของสมาชิก ธุรกิจหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์คือธุรกิจเงินรับฝากและธุรกิจเงินให้กู้ยืม คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis เพื่อช่วยส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าให้กับสหกรณ์ ป้องกันความเสี่ยง กำหนดกลยุทธ์ทิศทางการดำเนินงาน สะท้อนประสิทธิภาพผลการดำเนินงานของสหกรณ์ สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคต เป็นประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน

คำสำคัญ : มุมมอง 6 มิติ CAMELS Analysis การบริหารจัดการ สหกรณ์ออมทรัพย์ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

Received Revised Accepted
11 พฤศจิกายน 2568 / 25 กุมภาพันธ์ 2568 / 22 เมษายน 2569
11 November 2025 / 25 February 2025 / 22 April 2026

Abstract

A savings cooperative is a type of financial institution established without a profit-making objective, but rather to provide mutual assistance among its members to alleviate hardship and improve their quality of life. It is managed by a board of directors elected to represent the members. The primary businesses of savings cooperative are deposits and loans. The board of directors analyzes financial ratios using CAMELS Analysis to provide early warning systems, mitigate risks, determine strategic direction, reflect the cooperative's performance, build confidence among members and stakeholders, and serve as a guideline for current and future operational planning. This benefits all users of financial statements and stakeholders.

Keywords: 6-Dimensional Perspective, CAMELS Analysis, Management, Savings Cooperative, Financial Ratio Analysis

บทนำ

สหกรณ์ออมทรัพย์จัดเป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่ง ดำเนินธุรกรรมทางการเงิน ธุรกิจหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์คือ ธุรกิจเงินรับฝากและธุรกิจเงินให้กู้ยืม ข้อมูลเดือนธันวาคม 2567 สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยมีจำนวน 1,462 สหกรณ์ แบ่งออกเป็นขนาดใหญ่และขนาดเล็ก โดยใช้ขนาดของสินทรัพย์เป็นเกณฑ์ในการแบ่งสหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์ตั้งแต่ห้าพันล้านบาทขึ้นไปจัดเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ สหกรณ์ที่มีขนาดของสินทรัพย์น้อยกว่าห้าพันล้านบาทจัดเป็นสหกรณ์ขนาดเล็ก (กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแล, 2564) มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อส่งเสริมการออมและให้กู้ยืมเงินกับสมาชิกรวมถึงการให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก ยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีขึ้นตามอุดมการณ์สหกรณ์

1) ส่งเสริมการออม โดย

1.1 การถือหุ้นของสมาชิกหัก ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน เมื่อสิ้นปีบัญชีสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลรายปี สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลเป็นเปอร์เซ็นต์ที่ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในปีนั้นและต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี

1.2 การรับฝากเงินจากสมาชิกตามประเภทที่สหกรณ์กำหนด เช่น เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และเงินฝากออมทรัพย์ประเภทอื่นตามแต่สหกรณ์จะเปิดรับฝากเงินเพื่อส่งเสริมการออม รวมถึงการจัดกิจกรรมสัปดาห์การออมเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกมาเปิดบัญชีเงินฝากกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนจากการฝากเงินในรูปของดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละประเภทจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับ

ข้อกำหนดและประกาศของสหกรณ์ ดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์จะมีค่าสูงกว่าดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์โดยสหกรณ์จะนำเงินรับฝากจากสมาชิกไปปล่อยกู้ให้กับเพื่อนสมาชิกและสหกรณ์พันธมิตร

2) การให้กู้ยืมเงินกับสมาชิก ประเภทของเงินให้กู้ยืม ได้แก่ เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เงินกู้สามัญบุคคลค้ำประกัน เงินกู้สามัญใช้หุ้นสะสมเป็นหลักประกัน เงินกู้พิเศษโดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน สมาชิกผู้กู้ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ตามเงื่อนไขของสหกรณ์ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์มีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ เมื่อสิ้นปีบัญชีสหกรณ์จะจ่ายเงินเฉลี่ยคืนกลับสู่สมาชิกผู้กู้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ตามที่สหกรณ์กำหนดเพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์

3) โครงการสวัสดิการด้านต่าง ๆ สหกรณ์เปิดให้บริการกับสมาชิกหรือตามที่สมาชิกร้องขอ เช่น โครงการสวัสดิการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการศึกษา โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อประกอบอาชีพเสริม โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อฌาปานกิจสงเคราะห์ โครงการเงินกู้เพื่อชำระหนี้ภายนอก โครงการเงินกู้เพื่อสมาชิกสัญญาจ้าง โครงการพักชำระหนี้ โดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แตกต่างกันตามประเภทของโครงการและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้โครงการจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงการให้สวัสดิการประเภททุนการศึกษาบุตรของสมาชิก สวัสดิการการทำศพเมื่อสมาชิกเสียชีวิต การมอบเงินขวัญถุงให้กับสมาชิกเกษียณอายุ เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาทุกข์ บำรุงสุข ยกระดับคุณภาพชีวิตให้สมาชิกสามารถดำเนินชีวิตได้ตามอัตภาพของตน

โดยสรุป การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านการเงินของสมาชิก ด้านการรับฝากเงิน การให้กู้ยืมเงิน และโครงการสวัสดิการต่าง ๆ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ผู้ได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกให้เป็นตัวแทนของสมาชิกทำหน้าที่บริหารจัดการงานสหกรณ์อย่างเป็นระบบ รอบคอบ ทันเหตุการณ์ ควบคุมดูแลธุรกรรมทางการเงินด้วยความระมัดระวัง จัดให้มีการควบคุมภายในที่ดีเป็นไปตามข้อบังคับ กฎระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถนำแนวคิด CAMELS Analysis มาใช้วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการ การประเมินผลและวางแผนการดำเนินงานด้านการเงิน ส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า ช่วยป้องกันความเสี่ยงลดข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น กำหนดกลยุทธ์การบริหารจัดการงานสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานสหกรณ์ ช่วยประเมินความน่าจะเป็นที่จะเกิดวิกฤตกับสหกรณ์ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis ประกอบด้วยมุมมอง 6 มิติ คือ 1) มุมมองด้านความเพียงพอของเงินทุน (Capital Strength) 2) มุมมองด้านคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) 3) มุมมองด้านความสามารถในการบริหาร (Management Ability) 4) มุมมองด้านการทำกำไร (Earning Sufficiency) 5) มุมมองด้านสภาพคล่อง (Liquidity) และ 6) มุมมองด้านผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity) งบการเงินที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินต้องจัดทำขึ้นตามข้อกำหนดมาตรฐานการสอบบัญชีและมีการเปิดเผยเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นงวดปีบัญชีของสหกรณ์

ไว้อย่างถูกต้อง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะนำข้อมูลจากงบการเงินวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การดำเนินงานสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ภายใต้ข้อบังคับ กฎระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์จัดตั้งขึ้นโดยคณะบุคคลร่วมกันดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สหกรณ์ในประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์พุทธศักราช 2542 (2542) ยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์จัดเป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่งจากประเภทสหกรณ์ทั้งหมด 7 ประเภท คือ 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์ประมง 3) สหกรณ์นิคม 4) สหกรณ์ร้านค้า 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ และ 7) สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ที่นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจมาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ (ณัชกช นามจันทร์, 2564)

1) ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง และทุนสะสมอื่น สัดส่วนของเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการลงทุนไม่ควรเกินร้อยละ 60 ของเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์

2) เงินทุนจากการกู้ยืม ถือเป็นเงินทุนที่ได้จากภายนอกสหกรณ์สัดส่วนของเงินทุนจากการกู้ยืมไม่ควรเกินร้อยละ 40 ของเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์

ข้อมูลจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทย (รวมสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์) รวบรวมโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทย(รวมสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567

ประเภทสหกรณ์	สหกรณ์	ชุมนุมสหกรณ์	รวม
สหกรณ์ภาคการเกษตร	3,844	112	3,956
สหกรณ์การเกษตร	3,676	109	3,785
สหกรณ์ประมง	78	2	80
สหกรณ์นิคม	90	1	91
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	3,432	25	3,457
สหกรณ์ออมทรัพย์	1,448	14	1,462
สหกรณ์ร้านค้า	160	2	162

ตารางที่ 1 จำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทย (รวมสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 (ต่อ)

ประเภทสหกรณ์	สหกรณ์	ชุมนุมสหกรณ์	รวม
สหกรณ์บริการ	1,200	5	1,205
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	624	4	628
รวม	7,276	137	7,413

หมายเหตุ. ดัดแปลงจาก *สารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย 31 ธันวาคม 2567*, โดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2567, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (https://itc.office.cpd.go.th/maindata/information-e-book.html).

จากตารางที่ 1 พบว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 จำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย (รวมสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์) มีจำนวนทั้งหมด 7,413 สหกรณ์ สหกรณ์จำนวนมากที่สุด คือ สหกรณ์การเกษตร จำนวน 3,785 สหกรณ์ รองลงมาคือ สหกรณ์ออมทรัพย์จำนวน 1,462 สหกรณ์ การบริหารจัดการสหกรณ์เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิกช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งเป็นเกราะคุ้มกันให้กับสมาชิกบนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คุณภาพชีวิตที่ดีวัดได้จากการที่สมาชิกสามารถเข้าถึงสวัสดิการของสหกรณ์ได้อย่างเท่าเทียมยุติธรรม เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนและเพิ่มคุณภาพชีวิตของสมาชิกให้ดีขึ้นได้ ดังคำกล่าวที่ว่า *“คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของสมาชิกที่มีลักษณะเป็นไปในทางที่ต้องการ และปรารถนา ตามฐานะบนพื้นฐานของความพอเพียง ใช้ให้เป็น ให้ถูกต้อง”* (จุฑารัตน์ เสงี่ยมเฉย, 2554, น. 52) โดยที่ธุรกิจของสหกรณ์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงาน คือ 1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ ทำหน้าที่ ส่งเสริม เผยแพร่ แนวนโยบายและการดำเนินงานเกี่ยวกับสหกรณ์ 2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทำหน้าที่กำกับดูแล ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ ให้บริการ ฝึกอบรมด้านการบริหาร ด้านการเงิน ด้านการบัญชี การตรวจสอบและการควบคุมภายใน ดังนั้น หากสมาชิกสหกรณ์มีวินัยในการใช้จ่าย มีดุลยภาพด้านการหาเงิน ด้านการออมเงินและด้านการใช้จ่ายเงินที่สมดุลกันจะทำให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างมีความสุข ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของประชาชนว่า (จุฑารัตน์ เสงี่ยมเฉย, 2554, น. 52)

“การกู้เงิน เงินนั้นต้องเกิดประโยชน์ มิใช่กู้สำหรับไปเล่น ไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์
ถ้ากู้เงินแล้ว ทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับใช้หนี้ได้ ไม่ต้องติดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ”

มุมมอง 6 มิติของ CAMELS (CAMELS Analysis)

CAMELS ถูกพัฒนาขึ้นในทศวรรษ 1970 เปิดตัวครั้งแรกในสหรัฐอเมริกามีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลตรวจสอบภายในและประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน โดยวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือในการแสดงผลการดำเนินงานของ สถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Rostami, 2015) และเป็นที่ยอมรับของสถาบันการเงินทั่วโลกรวมถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย การบริหารงานสหกรณ์ออมทรัพย์โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นำแนวคิด CAMELS Analysis ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อนำมาใช้ในการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการงานสหกรณ์ ครอบคลุมการบริหารงานด้านการเงิน การจัดการภายในสหกรณ์ เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงาน ส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ภายใต้กฎข้อบังคับ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ช่วยให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้ใช้งบการเงินวิเคราะห์ผลการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีของ CAMELS Analysis ทั้ง 6 มิติ ดังนี้

1) มุมมองด้านความเพียงพอของเงินทุน (Capital Strength) วิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสหกรณ์ พิจารณาแหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์เป็นหลัก เงินทุนภายในของสหกรณ์ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ เงินทุนภายนอกสหกรณ์ คือ การจัดหาเงินทุนโดยการกู้ยืม หากสหกรณ์มีเงินทุนภายนอกมากกว่าเงินทุนภายในแสดงให้เห็นว่าเงินทุนภายในของสหกรณ์หมุนเวียนไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายสหกรณ์จำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากภายนอกมาใช้ในการบริหารจัดการเป็นภาระผูกพันที่สหกรณ์ต้องชำระหนี้คืน กรรมการดำเนินการสหกรณ์จึงต้องตระหนักถึงการใช้เงินทุน แหล่งที่มาของเงินทุน ประเภทของเงินทุนเพื่อสร้างรายได้จากเงินทุนให้มีสภาพคล่องอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาพิจารณาความเพียงพอของเงินทุน ประกอบด้วย 5 อัตราส่วนหลัก ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของทุนสหกรณ์ อัตราการเติบโตของหนี้สหกรณ์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

1.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า) = $\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$

1.2 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า) = $\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$

1.3 อัตราการเติบโตของทุนสหกรณ์ (%) = $\frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) * 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$

1.4 อัตราการเติบโตของหนี้สหกรณ์ (%) = $\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}) * 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$

คณะบริหารธุรกิจ
FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION
HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

1.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ} * 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$

2) มุมมองด้านคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) เป็นการวิเคราะห์ถึงการลงทุนในสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ ลูกหนี้ สินทรัพย์รวม เป็นต้น หากการลงทุนในสินทรัพย์มีความเสี่ยงและไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการจะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและสถานะการเงินของสหกรณ์ รวมถึงกรณีที่สหกรณ์มีลูกหนี้ที่ค้างชำระและสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือหนี้สูญสูงเกินไป แต่หากสหกรณ์นำไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้และมีผลตอบแทนที่ดีส่งผลให้การบริหารงานด้านสินทรัพย์ของสหกรณ์มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดสภาพคล่อง อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ประกอบด้วย 4 อัตราส่วนหลัก ได้แก่ อัตราลูกหนี้ค้างชำระต่อหนี้ที่ถึงกำหนด อัตราส่วนหมุนของสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์

2.1 อัตราลูกหนี้ค้างชำระต่อหนี้ที่ถึงกำหนด (%)

$$= \frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด} * 100}{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

2.2 อัตราส่วนหมุนของสินทรัพย์ (รอบ) = $\frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$

2.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%) = $\frac{\text{กำไรสุทธิ} * 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$

2.4 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%) = $\frac{(\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}) * 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$

3) มุมมองด้านความสามารถในการบริหาร (Management Ability) พิจารณาโครงสร้างธุรกิจของสหกรณ์ จำนวนสมาชิก ขนาดของสหกรณ์ จำนวนเงินรับฝากและเงินให้กู้ยืม การบริหารงาน มีการควบคุมภายในที่ดี มีการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงินครบถ้วนถูกต้อง มีการจัดทำแผนงบประมาณ ประเมินและติดตามผล มีการจัดชั้นคุณภาพการควบคุมภายในตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ รวมถึงการพยากรณ์เพื่อทราบถึงแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นของสมาชิก จำนวนเงินทุน ขนาดธุรกิจ และผลกำไร สะท้อนถึงความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ได้แก่ อัตราการเติบโตของธุรกิจ

3.1 อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%) = (ปริมาณธุรกิจรวมปีปัจจุบัน - ปริมาณธุรกิจรวมปีก่อน) * 100 / ปริมาณธุรกิจรวมปีก่อน

4) มุมมองด้านการทำกำไร (Earning Sufficiency) พิจารณารายได้และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ในกรณีที่กรรมการดำเนินการสหกรณ์บริหารค่าใช้จ่ายมีประสิทธิภาพจะทำให้กำไรของสหกรณ์สูงแต่หากบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดีกำไรของสหกรณ์จะต่ำ รวมถึงการมีวินัยทางการเงินของสมาชิกมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดี หากสมาชิกสหกรณ์มียอดเงินกู้รวมทุกประเภทมากกว่ายอดเงินฝากทุกประเภทรวมกันความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกจะลดลง ในขณะเดียวกันสมาชิกสหกรณ์ประเภทสัญญาจ้างรายปีมีระยะเวลาผ่อนชำระเงินกู้สั้นตามอายุงานของสัญญาจ้าง จึงไม่สามารถกู้เงินกับสหกรณ์ได้ตามความต้องการส่งผลให้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมของสหกรณ์ลดลงได้ อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์การทำกำไร ประกอบด้วย 8 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสมาชิก อัตราส่วนเงินออมต่อสมาชิก อัตราส่วนหนี้สินต่อสมาชิก อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราการเติบโตของทุนสำรอง อัตราการเติบโตของทุนสะสม อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ และอัตรากำไรสุทธิ

4.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสมาชิก (บาท) = กำไรสุทธิ / จำนวนสมาชิก

4.2 อัตราส่วนเงินออมต่อสมาชิก (บาท) = เงินรับฝากจากสมาชิก + ทุนเรือนหุ้น / จำนวนสมาชิก

4.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อสมาชิก (บาท) = เงินให้สมาชิกกู้ยืม / จำนวนสมาชิก

4.4 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%) = ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน *100 / กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

4.5 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%) = (ทุนสำรองปีปัจจุบัน - ทุนสำรองปีก่อน) * 100 / ทุนสำรองปีก่อน

4.6 อัตราการเติบโตของทุนสะสม (%) = (ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน - ทุนสะสมอื่นปีก่อน) * 100 / ทุนสะสมอื่นปีก่อน

4.7 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%) = (กำไรสุทธิปีปัจจุบัน - กำไรสุทธิปีก่อน) * 100 / กำไรสุทธิปีก่อน

4.8 อัตรากำไรสุทธิ (%) = กำไรสุทธิ * 100 / รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน

5) มุมมองด้านสภาพคล่อง (Liquidity) สภาพคล่องหรือความเพียงพอของความต้องการใช้เงินของสหกรณ์ที่สามารถชำระหนี้ได้ในระยะสั้น หากสหกรณ์มีความเสี่ยงด้านการเงินสหกรณ์ต้องรักษาสภาพคล่องให้เพียงพอต่อภาระผูกพันทางการเงินที่จะถึงกำหนดโดยพิจารณาจากสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน กรณีที่สินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์หาสภาพคล่อง ประกอบด้วย 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด

5.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า) $= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$

5.2 อัตราลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)

$$= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} * 100}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

6) มุมมองด้านผลกระทบต่อธุรกิจ (Sensitivity) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์ได้แก่ ประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน ทัศนคติความเชื่อความศรัทธาของสมาชิก คู่แข่งทางธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย สถานการณ์ทางการเมือง นโยบายทางการเงินของรัฐบาล ภาวะเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เทคโนโลยี กฎระเบียบข้อบังคับ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรรมการดำเนินการสหกรณ์จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ มีการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ของสหกรณ์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และก้าวทันเทคโนโลยี วิธีการลดความเสี่ยงวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ คือ การกระจายการลงทุนของสหกรณ์

จากรายละเอียดข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการนำมุมมอง 6 มิติตามแนวคิด CAMELS Analysis มาใช้สำหรับการบริหารจัดการการดำเนินงานสหกรณ์ออมทรัพย์ได้เป็นอย่างดีช่วยก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้กฎ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis สำหรับการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์

มิติ	อัตราส่วน (Ratio)	ตัวแปร (Variable)	ตัวแปรตัวแทน (Proxy Variable)	สูตรการคำนวณ (Formula)	ค่าคาดหวัง (Expected Value)
1. C : Capital Strength มุมมองด้านความเพียงพอของเงินทุน					
1.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	หนี้สิน	หนี้สินของสหกรณ์ (งบแสดงฐานะการเงิน)		หนี้สินทั้งสิ้น / ทุนของสหกรณ์	สูง (สหกรณ์มีเงินไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ ขาดสภาพคล่อง)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis สำหรับการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์(ต่อ)

มิติ	อัตราส่วน (Ratio)	ตัวแปร (Variable)	ตัวแปรตัวแทน (Proxy Variable)	สูตรการคำนวณ (Formula)	ค่าคาดหวัง (Expected Value)
		ทุน	ทุนเรือนหุ้น (งบแสดงฐานะการเงิน)		
1.2	อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	ทุนสำรอง สินทรัพย์	ทุนสำรอง (งบแสดงฐานะการเงิน) สินทรัพย์ทั้งสิ้น (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$	สูง (สหกรณ์มีเกราะป้องกันทางการเงินที่ดี)
1.3	อัตราการเติบโตของทุนสหกรณ์ (%)	ทุนของสหกรณ์	ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) * 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$	สูง (สหกรณ์มีทุนดำเนินงานปีปัจจุบันสูงกว่าปีก่อน)
1.4	อัตราการเติบโตของหนี้สหกรณ์ (%)	หนี้ของสหกรณ์	หนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}) * 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$	สูง (สหกรณ์ก่อหนี้ในปีปัจจุบันสูงกว่าปีก่อน)
1.5	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	กำไรสุทธิ ทุน	กำไรสุทธิประจำปี (งบกำไรขาดทุน) ทุนเรือนหุ้น (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} * 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$ ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย = $\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} + \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}{2}$	สูง (สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการหากำไรสูง)
2. A : Asset Quality มุมมองด้านคุณภาพของสินทรัพย์					
2.1	อัตราลูกหนี้ค้างชำระต่อหนี้ที่ถึงกำหนด(%)	ลูกหนี้ระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ	ลูกหนี้เงินให้กู้ระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด (หมายเหตุประกอบงบการเงิน) ลูกหนี้เงินให้กู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำรา (หมายเหตุประกอบงบการเงิน)	$\frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด* 100}}{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$	สูง (สหกรณ์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ตามสัญญาอาจทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่อง)
2.2	อัตราส่วนหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย	รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนของเงินลงทุน (งบกำไรขาดทุน) สินทรัพย์ทั้งสิ้น (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{\text{รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$ สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย = $\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} + \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}{2}$	สูง (สหกรณ์มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ)
2.3	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	กำไรสุทธิ สินทรัพย์ทั้งสิ้น	กำไรสุทธิ (งบกำไรขาดทุน) สินทรัพย์ทั้งสิ้น (งบแสดงฐานะการเงิน)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} * 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	สูง (ฝ่ายบริหารสามารถใช้สินทรัพย์ในการทำกำไรได้ดี)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis สำหรับการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์(ต่อ)

มิติ	อัตราส่วน (Ratio)	ตัวแปร (Variable)	ตัวแปรตัวแทน (Proxy Variable)	สูตรการคำนวณ (Formula)	ค่าคาดหวัง (Expected Value)
2.4	อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	สินทรัพย์	สินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (งบแสดงฐานะการเงิน)	(สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน - สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน) * 100 / สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน	สูง (สหกรณ์นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์เพิ่มขึ้นกว่าปีก่อน)
3. M : Management Ability มุมมองด้านความสามารถในการบริหาร					
3.1	อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์	การรับฝากเงินทุกประเภทและการให้กู้ยืมเงินทุกประเภท (งบแสดงฐานะการเงิน)	(ปริมาณธุรกิจรวมปีปัจจุบัน - ปริมาณธุรกิจรวมปีก่อน) * 100 / ปริมาณธุรกิจรวมปีก่อน	สูง (ปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อน)
4. E : Earning Sufficiency มุมมองด้านการทำกำไร					
4.1	อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสมาชิก (บาท)	กำไรสุทธิ จำนวนสมาชิก	กำไรสุทธิในปีที่คำนวณ (งบกำไรขาดทุน) จำนวนสมาชิกในปีที่คำนวณ (รายงานกิจการประจำปี)	กำไรสุทธิ / จำนวนสมาชิก	สูง (สหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรต่อสมาชิกหนึ่งคนสูง)
4.2	อัตราส่วนเงินออมต่อสมาชิก (บาท)	เงินรับฝากจากสมาชิก + ทุนเรือนหุ้น จำนวนสมาชิก	เงินรับฝากจากสมาชิกทุกประเภท + ทุนเรือนหุ้น ในปีที่คำนวณ (งบแสดงฐานะการเงิน) จำนวนสมาชิกในปีที่คำนวณ (รายงานกิจการประจำปี)	เงินรับฝากจากสมาชิก + ทุนเรือนหุ้น / จำนวนสมาชิก	สูง (สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี)
4.3	อัตราส่วนหนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	เงินให้สมาชิกกู้ยืม จำนวนสมาชิก	จำนวนเงินให้สมาชิกกู้ทุกประเภท (งบแสดงฐานะการเงิน) จำนวนสมาชิกในปีที่คำนวณ (รายงานกิจการประจำปี)	เงินให้สมาชิกกู้ยืม / จำนวนสมาชิก	สูง (สมาชิกมีคุณภาพชีวิตไม่ดี อาจส่งผลต่อการชำระคืนเงินให้กับสหกรณ์)
4.4	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (งบกำไรขาดทุน) กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (งบกำไรขาดทุน)	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน *100 / กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	สูง (สหกรณ์ขาดทุนส่งผลต่อเสถียรภาพทางการเงินของสหกรณ์)
4.5	อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)	ทุนสำรอง	ทุนสำรอง (งบแสดงฐานะการเงิน)	(ทุนสำรองปีปัจจุบัน - ทุนสำรองปีก่อน) * 100 / ทุนสำรองปีก่อน	สูง (สหกรณ์มีทุนสำรองมากกว่าปีก่อน)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis สำหรับการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์(ต่อ)

มิติ	อัตราส่วน (Ratio)	ตัวแปร (Variable)	ตัวแปรตัวแทน (Proxy Variable)	สูตรการคำนวณ (Formula)	ค่าคาดหวัง (Expected Value)
4.6	อัตราการเติบโตของทุนสะสม (%)	ทุนสะสม	ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและอื่น ๆ (งบแสดงฐานะการเงิน)	(ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน - ทุนสะสมอื่นปีก่อน) * 100 / ทุนสะสมอื่นปีก่อน	สูง (สหกรณ์มีทุนสะสมอื่นมากขึ้นในระหว่างปี)
4.7	อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ (%)	กำไรสุทธิ	กำไรสุทธิ (งบกำไรขาดทุน)	(กำไรสุทธิปีปัจจุบัน - กำไรสุทธิปีก่อน) * 100 / กำไรสุทธิปีก่อน	สูง (สหกรณ์มีกำไรสุทธิปีปัจจุบันมากกว่าปีก่อน)
4.8	อัตรากำไรสุทธิ (%)	กำไรสุทธิ รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	กำไรสุทธิประจำปี (งบกำไรขาดทุน) รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน (งบกำไรขาดทุน)	กำไรสุทธิ * 100 / รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน	สูง (สหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรสูง บริหารงานมีประสิทธิภาพ)
5. L : Liquidity มุมมองด้านสภาพคล่อง					
5.1	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน	สินทรัพย์หมุนเวียน (งบแสดงฐานะการเงิน) หนี้สินหมุนเวียน (งบแสดงฐานะการเงิน)	สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	สูง (สหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นสูง)
5.2	อัตราลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)	ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ	ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (หมายเหตุประกอบงบการเงิน) ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ (หมายเหตุประกอบงบการเงิน)	ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด * 100 / ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ	สูง (สหกรณ์สามารถบริหารลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ)

หมายเหตุ. ดัดแปลงจาก *สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*, โดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2567, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (https://km.cpd.go.th/pdf-bin/pdf_1236546252.pdf).

ประโยชน์จากการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิดของ CAMELS Analysis มีประโยชน์กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หน่วยงานภาครัฐ สหกรณ์พันธมิตรและผู้ใช้งบการเงิน ดังนี้

ประโยชน์ที่มีต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

1) ตัวเลขที่ได้จากอัตราส่วนทางการเงินนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ วิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร ประเมินผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ โครงสร้างเงินทุน ช่วยส่งสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อลดความเสี่ยง เพิ่มความระมัดระวังในการบริหารจัดการสหกรณ์และบริหารการเงินของสหกรณ์

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินสามารถนำมาเป็นแนวทางในการให้ข้อเสนอแนะ การบริหารจัดการและปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการด้านการเงินที่ดี ภายใต้กฎ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

3) กรรมการดำเนินการสหกรณ์สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน การตัดสินใจในการดำเนินงานด้านการลงทุนเชิงเศรษฐกิจ หรือการคาดการณ์เศรษฐกิจได้อย่างทันท่วงทีกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

ประโยชน์ที่มีต่อสมาชิก สมาชิกเป็นเจ้าของสหกรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ความสามารถในการทำกำไร รายได้และเงินปันผลที่คาดว่าจะได้รับ ทราบถึงสถานะทางการเงินของสหกรณ์เพื่อประกอบในการตัดสินใจลงทุนกับสหกรณ์ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกได้ทราบถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ประโยชน์ที่มีต่อผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีใช้ในการวางแผนการตรวจสอบ กำหนดขอบเขตการตรวจสอบให้รอบคอบอย่างระมัดระวังตามข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ รวมถึงแสดงความคิดเห็นงบการเงิน ผลการดำเนินงาน ประเมินความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายในและความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ใช้ เพื่อรับรองงบการเงิน ให้ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขและติดตามผล สร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นำไปใช้ในบริหารงานสหกรณ์เป็นไปตามกฎ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ประโยชน์ที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาครัฐสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการให้คำแนะนำและส่งเสริมสหกรณ์ ช่วยในการกำกับดูแล ประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบเป็นไปตามคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ กรณีที่สมาชิกสหกรณ์เข้มแข็งสหกรณ์ก็จะเข้มแข็งบนพื้นฐานแนวคิดของการรวมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์ส่งผลต่อรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดความยั่งยืน

ประโยชน์ที่มีต่อสหกรณ์พันธมิตรและผู้ใช้งบการเงิน ผู้ใช้งบการเงินนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงินไปใช้ประกอบการตัดสินใจทางเศรษฐกิจในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างกันกับสหกรณ์พันธมิตรและผู้ใช้งบการเงินทุกคนได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง วิเคราะห์ความเสี่ยง หาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและ

ผลการดำเนินงาน ใช้ประกอบการพิจารณาด้านสินเชื่อ รวมถึงนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการสหกรณ์และหน่วยงานของตนได้

แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ออมทรัพย์ในอนาคต

สหกรณ์ออมทรัพย์จำเป็นต้องก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อตอบโจทย์การใช้บริการของสมาชิกและพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

1) สหกรณ์ออมทรัพย์ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการกับสมาชิกเพื่อลดขั้นตอนการทำงาน ช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความรวดเร็วถูกต้องแม่นยำ เช่น การใช้โปรแกรมการคำนวณสินเชื่อด้วยตนเอง โปรแกรมการตรวจสุขภาพทางการเงินด้วยตนเอง โปรแกรม Smart Member สำหรับตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลและธุรกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกได้ด้วยตนเอง เป็นต้น

2) สหกรณ์ออมทรัพย์ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกให้ครอบคลุมทุกด้านผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรม สวัสดิการ การให้ความรู้กับสมาชิกรวมถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้สมาชิกรับทราบและถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการตอบคำถามข้อสงสัยต่าง ๆ

3) สหกรณ์ออมทรัพย์ควรปรับรูปแบบการให้บริการกับสมาชิก โดยเพิ่มช่องทางการให้บริการผ่านระบบ Mobile Banking เพิ่มการทำธุรกรรมทางการเงินแบบออนไลน์เพื่อความสะดวกรวดเร็ว

บทสรุป

สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งที่ทำธุรกิจไม่มุ่งหวังผลกำไร มุ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกตามอุดมการณ์สหกรณ์ สมาชิกหนึ่งคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงตามหลักประชาธิปไตยด้วยความเสมอภาค ธุรกิจหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ ธุรกิจเงินรับฝากและธุรกิจเงินให้กู้ยืม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับสมาชิกตามอัตภาพของตนเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกทุกคน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำเครื่องมือวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตามแนวคิด CAMELS Analysis มาใช้ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการงานสหกรณ์ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการทำธุรกรรมทางการเงินกับสหกรณ์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ออมทรัพย์ในอนาคต โดยมีอัตราส่วนสำคัญหลัก ๆ ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรนำมาใช้ในการบริหารจัดการงานสกรณ์ได้แก่ อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตรา

ค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด

บรรณานุกรม

กฎกระทรวง การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พ.ศ. 2564. (10 กุมภาพันธ์ 2564). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 138 ตอนที่ 11ก. หน้า 43-53.

จุฑารัตน์ เสงี่ยมเฉย. (2554). สหกรณ์ออมทรัพย์ทำให้ชีวิตเราดีขึ้นอย่างไร. *ใน การใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิต 1*. สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด. https://coop.ku.ac.th/_docs/botkwam54_1.pdf

ณัชกช นามจันทร์. (2564). *การบริหารจัดการเงินทุนสหกรณ์.* สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. https://www.clt.or.th/news.php?nid=1267

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542. (23 เมษายน 2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 30ก. หน้า 1-32. https://sccl.stou.ac.th/wp-content/uploads/2020/02/CooperativeACT2542amended.pdf

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2567). *สารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย 31 ธันวาคม 2567*. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. https://app1.cpd.go.th/e-book-coop311267/#p=6

Rostami, M. (2015). Determination of Camels model on bank's performance. *International Journal of Multidisciplinary Research and Development*, *2*(10), 652-664. https://www.allsubjectjournal.com/assets/archives/2015/vol2issue10/123.pdf